

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยได้เสนอเอกสารตามลำดับดังนี้

1. แนวนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา
 - 1.1 แนวนโยบายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550
 - 1.2 แนวนโยบายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 – 2559
 - 1.3 แนวนโยบายของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2557-2559
2. เทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 2.1 ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 2.2 ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 2.3 องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 2.4 ลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 2.5 เทคโนโลยีทางการศึกษา
3. การบริหารงานวิชาการ
 - 3.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 3.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 3.3 ขอบข่ายภารกิจงานวิชาการ
 - 3.4 การบริหารงานวิชาการกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. บริบทโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา

การพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้า ทางด้านการศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบได้มีการกำหนดแผนและนโยบายในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาไว้หลากหลายพอประมวลได้ดังนี้

1.แนวนโยบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

ตามส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรมได้บัญญัติไว้ในมาตราต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, หน้า 23)

มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

(3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ และทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. แนวนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545–2559

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการพัฒนาประเทศ

ปัจจุบันการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศ ยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากการศึกษามีใช้การจำกัดอยู่เพียงห้องเรียนหรือในโรงเรียน แต่เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ทุกคนมีโอกาสเรียนรู้ในทุกเรื่องทั้งที่เป็นความรู้ทางวิชาการทั่วไป ความรู้ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย ได้ในทุกที่ทุกเวลา การที่จะให้ทุกคนเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ นั้น เทคโนโลยีเป็น

ปัจจัยสำคัญ จึงจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมาย กรอบการดำเนินงาน และยุทธศาสตร์การดำเนินงานต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2545, หน้า 85)

2.1 เป้าหมาย

2.1.1 มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการศึกษาอย่างทั่วถึงและทัดเทียมกันทุกเขตพื้นที่

2.1.2 ประชาชนทุกคนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและสามารถใช้เทคโนโลยีดังกล่าวในการเพิ่มพูนความรู้และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.2 กรอบการดำเนินงาน

2.2.1 ส่งเสริมหน่วยงานทุกระดับและสถานศึกษาทุกแห่งให้มีระบบฐานข้อมูล ที่เชื่อมโยงและสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้

2.2.2 ใช้เทคโนโลยีเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มคุณภาพของการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

2.2.3 ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ใช้และผู้ผลิตเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มีจิตสำนึก มีจรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและผลิตสื่อเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพ

2.2.4 พัฒนาผู้รับและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถเลือกสรรกลั่นกรอง และใช้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ

2.3 ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

2.3.1 รัฐบาลโดยระบุให้รัฐบาลดำเนินการดังนี้

2.3.1.1 จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพซึ่งประกอบด้วยเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา เครือข่ายวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และการสื่อสารโทรคมนาคมอื่นๆ ในทุกเขตพื้นที่การศึกษา โดยเก็บค่าบริการในอัตราที่เหมาะสมกับสาธารณชน และอัตราพิเศษหรือยกเว้นค่าบริการสำหรับการศึกษา

2.3.1.2 กำหนดนโยบายและมาตรการให้มีการจัดการเรียนการสอนและการศึกษารูปแบบต่างๆ ที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสร้างเสริมความรู้และการเรียนรู้ตามความต้องการที่หลากหลายของประชาชนและเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ของทุกคนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน มีการจัดทำรายการภาคสาระเพื่อ

การพัฒนาสติปัญญาและคุณภาพชีวิตของประชาชนในสัดส่วนที่สมดุลระหว่างภาคบันเทิงและโฆษณา

2.3.1.3 สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และทักษะการผลิตและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระดับที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งสามารถดูแลซ่อมแซมอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ ในระดับพื้นฐานได้

2.3.1.4 กำหนดมาตรการสนับสนุนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อ สิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิ่งพิมพ์ เช่น แบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนให้ มีต้นทุนการผลิตลดลง รวมทั้งให้สามารถผลิตสิ่งพิมพ์อื่นๆ ที่มีคุณภาพราคาถูก เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึง สื่อสิ่งพิมพ์ที่มีคุณภาพได้มากขึ้น

2.3.1.5 สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งกำหนดกลไกต่างๆ เช่น มาตรการทางภาษี มาตรการทางการเงินและการคลัง และมาตรการส่งเสริมการลงทุนอื่นๆ เพื่อจูงใจภาคเอกชนในการผลิตสื่อในพื้นที่ชนบท เพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่เข้าถึงสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเท่าเทียมกันมากยิ่งขึ้น

2.3.1.6 ส่งเสริมการผลิตสื่อในรูปแบบต่างๆ เช่น สื่อเพื่อพัฒนาเด็กเยาวชนและครอบครัว สื่อสำหรับผู้ด้อยโอกาสรวมทั้งการแปลตำราภาษาต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมความรู้และการเรียนรู้ของประชาชนชาวไทย

2.3.1.7 กำหนดมาตรการส่งเสริมการผลิตและเผยแพร่สื่อ สิ่งพิมพ์ให้มีความหลากหลายมีราคาถูกและครอบคลุมทั่วถึง เพื่อสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านของคนไทย

2.3.1.8 กำหนดมาตรการสนับสนุนให้มีแหล่งเรียนรู้ในลักษณะของสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ศูนย์ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ที่ประชาชนสามารถใช้บริการได้อย่างสะดวก และราคาถูก เพื่อการเรียนรู้ตามอัธยาศัยของประชาชนโดยทั่วไป

2.3.1.9 สนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถที่จะเลือกรับและกลั่นกรองจากข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ รวมทั้งสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน

2.3.1.10 กำหนดมาตรการการกั้นกรองความรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ เช่น โปรแกรมกรองข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต กฎหมายควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตในบางเรื่อง เป็นต้น

2.3.2 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยระบุให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการดังนี้

สนับสนุนให้มีประชาชนเทคโนโลยีในชุมชนท้องถิ่นโดยเชื่อมโยงกับประชาคมในระดับภาคถึงระดับประเทศเพื่อเป็นช่องทางให้บุคคลที่มีความสนใจในความรู้และการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่างๆ โดยเฉพาะความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ซึ่งกันและกัน โดยผ่านทางเทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ระหว่างคนในชุมชนและระหว่างชุมชน

2.3.3 สถานศึกษาโดยระบุให้สถานศึกษาดำเนินการดังนี้

2.3.3.1 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและจัดการศึกษาทางไกลเพื่อให้บริการการศึกษาที่ทั่วถึงครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและผู้อยู่ห่างไกล รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นความรู้ทั่วไปและข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกันตลอดชีวิต

2.3.3.2 จัดให้ผู้จบการศึกษาภาคบังคับมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในแต่ละระดับชั้นอย่างเหมาะสม

2.3.3.3 มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ความรู้ และสื่อความรู้ประเภทต่างๆ ที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายร่วมกันในระหว่างสถานศึกษาและกับแหล่งเรียนรู้ต่างๆที่เปิดโอกาสให้บุคคลากรของโรงเรียนและประชาชนทุกคน สามารถเข้ามาใช้บริการได้อย่างสะดวก กว้างขวางโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย หรือเสียค่าใช้จ่ายในอัตราที่เหมาะสมกับสาธารณชนและอัตราพิเศษสำหรับการศึกษา

2.3.4 องค์การอิสระและองค์กรวิชาชีพโดยระบุให้องค์การอิสระและองค์กรวิชาชีพดำเนินการดังนี้

2.3.4.1 กำหนดกลไกและมาตรการเพื่อยกระดับคุณวุฒิ ทักษะ ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรผู้ผลิตสื่อทุกประเภทอย่างต่อเนื่องโดยให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้ผลิตสื่อให้มีความรู้ความสามารถในการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้แก่คนและสังคมไทยได้อย่างเหมาะสม

2.3.4.2 กำหนดมาตรฐานสื่อคุณภาพเทคโนโลยี และมีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมต่อกระบวนการการเรียนรู้ของคนไทย

3. แนวนโยบายของแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2557-2559

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรม ยกกระดับความกินดี อยู่ดี คุณภาพชีวิตและความเสมอภาคของประชาชน ดังนั้น เพื่อให้เกิดการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มาเป็นหนึ่งในกลไกหลักที่สามารถผลักดันให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้าและสร้างความอยู่ดีมีสุขให้กับประชาชนได้อย่างทั่วถึง ประเทศต่างๆ จึงได้กำหนดนโยบายหรือแผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอันเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ ไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2545, หน้า 85)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกกระดับความสามารถของผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา ในการใช้ ICT เพื่อการศึกษา

เป้าประสงค์ ผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

มาตรการในยุทธศาสตร์ที่ 1

1. ส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้ผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาและใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน

2. ส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้มีการศึกษา อบรม และศึกษาดูงานด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย

3. สร้างแรงจูงใจและโอกาสความก้าวหน้าในสายงาน (Career path) ที่เหมาะสม ให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการ พัฒนาและใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

4. ส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้ผู้สอนมีการพัฒนาและใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยใน การเรียนการสอน

5. สร้างกลไกความร่วมมือกับภาคเอกชนในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร เพื่อตอบสนองของความต้องการของตลาดแรงงาน หรือสร้างนวัตกรรม

6. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาและใช้งานซอฟต์แวร์แบบเปิดเผยรหัส (Open Source) รวมทั้งการใช้ ซอฟต์แวร์แบบมีลิขสิทธิ์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย

7. ผลักดันการบริหารจัดการเรื่องลิขสิทธิ์ในการพัฒนาตลอดจนถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้เป็นของกระทรวงศึกษาธิการ
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมสนับสนุนระบบการเรียนรู้แบบ
อิเล็กทรอนิกส์

เป้าประสงค์ มีสื่อเนื้อหาสาระการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์สนับสนุนการเรียนการสอน อย่างเหมาะสมตามหลักสูตร

มาตรการในยุทธศาสตร์ที่ 2

1. ส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้มีการผลิตสื่อการเรียนรู้ในทุกกระดับและทุกประเภทการศึกษา ที่สามารถใช้กับ เครื่องมืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย

2. ส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้มีการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่สามารถใช้ร่วมกันได้ระหว่างคนพิการและบุคคล ทั่วไป (Universal Design)

3. กำหนดให้มีหรือใช้มาตรฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาสื่อการเรียนรู้

4. จัดให้มีการรวบรวมการรับรองมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งมีการทบทวนและเผยแพร่ให้เหมาะสมต่อ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

5. ส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้มีการสร้างความร่วมมือกับองค์กรที่ดูแลคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ ใน การจัดทำหลักสูตรและอบรมความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

6. ส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้มีการใช้ระบบการเรียนรู้ทางไกลผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร

7. พัฒนาระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ (Learning Management System, LMS)

8. พัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management, KM) ภายในหน่วยงาน ตลอดจนจนถึงการ ถ่ายทอด เผยแพร่ความรู้ทาง เทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่ประชาชน

9. พัฒนาคุณภาพเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ให้มีความทันสมัยทันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

10. บูรณาการระบบการเผยแพร่สื่อการเรียนรู้และผลงาน การวิจัย รวมทั้งจัดตั้งศูนย์กลางการบูรณาการสื่อการเรียนรู้แห่งชาติ (National Learning Center)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการ สื่อสาร เพื่อขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการ เรียนรู้ตลอด ชีวิต

เป้าประสงค์ มีการจัดสรรคลื่นความถี่และโครงสร้างพื้นฐานใน การส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ตลอดจนจนถึงเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร (Network) ที่สามารถให้บริการ เพื่อการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เพียงพอ

มาตรการในยุทธศาสตร์ที่ 3.

1. บูรณาการเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยี ไร้สายที่ทันสมัย เช่น เทคโนโลยี 3G เป็นต้น

2. ส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้มีการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่ ทันสมัย ในการเข้าถึงสื่อการเรียนการสอนและการ เรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์

3. ส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้มีการน ำร่องพัฒนา ห้องเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตไร้สาย ที่มีคุณภาพ เป็นต้น รวมทั้ง การปรับปรุงห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ให้กับผู้เรียนอย่างเพียงพอ

4. ส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้มีการพัฒนาเครือข่าย เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อการศึกษาในระบบ ไชเบอร์โฮม

5. จัดสรรคลื่นความถี่และพัฒนาโครงข่าย

วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ให้กลุ่มเป้าหมายสามารถรับบริการ การศึกษาได้อย่างทั่วถึงทั่วประเทศ

6. จัดให้มีกระบวนการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบ

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างเคร่งครัด

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบ ICT เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและ

การบริการ

เป้าประสงค์ มีคลังข้อมูลและระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

จัดการและการบริการ ด้านการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 5

1. ส่งเสริมสนับสนุนการมีบทบาทของกองทุนพัฒนา

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้มีการวิจัยที่สร้างองค์ความรู้

ใหม่ และกำหนดทิศทางการวิจัยที่ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาความรู้ใหม่

3. ส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้มีการวิจัยที่สร้างองค์ความรู้

ใหม่ และกำหนดทิศทางการวิจัยที่ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาความรู้ใหม่

4. สร้างเครือข่ายนักวิจัย และสนับสนุนการนำผลงานวิจัย

ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา ประเทศ หรือต่อยอดในเชิงพาณิชย์

5. สร้างกลไกการวิจัยและถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี

และนวัตกรรม ระหว่างภาคเอกชน สถาน ประชกอบการ และสถานศึกษาทั้งในและ

ต่างประเทศ

6. ส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

นำเสนอผลงานวิจัยระหว่างสถานศึกษาทั้งใน และต่างประเทศ

7. พัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย เพื่อสนับสนุน

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับงานวิจัย

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าทางด้านการศึกษา

มีหลายหน่วยงานที่มีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา แนวนโยบายของรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จะเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

ในทุกกระดับ ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองท้องถิ่น มีส่วน

ร่วมในการจัดการศึกษา แนวนโยบายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 -

2559 เน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการศึกษาอย่างทั่วถึง ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ใช้และผู้ผลิตเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มีจิตสำนึก มีจรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่อสังคม และผลิตสื่อเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพ แผนนโยบายแผนแม่บท เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2557-2559 เน้นการส่งเสริมสนับสนุนและจัดให้ผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนา และใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่ทันสมัยในการปฏิบัติงานส่งเสริม สนับสนุนและจัดให้ผู้สอนมีการพัฒนาและใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยใน การเรียนการสอน จากแนวนโยบายดังที่ได้กล่าวมานั้น จะเห็นได้ว่าการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในการศึกษาเป็นอย่างมากและเป็นส่วนหนึ่งในการ ผลักดันให้การศึกษาไทยให้มีการพัฒนาต่อไป

เทคโนโลยีสารสนเทศ

1. ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ

คำว่า “เทคโนโลยีสารสนเทศ (information Technology)” หรือมักเรียกสั้นๆ ว่าไอที (IT) ถูกนำมาใช้งานอย่างกว้างขวาง แทบทุกวงการล้วนเห็นความสำคัญของ เทคโนโลยีสารสนเทศ จนมีคำกล่าวที่ว่า โลกปัจจุบันนี้เป็นโลกแห่งยุคไอที

ในความเป็นจริง เทคโนโลยีสารสนเทศจะประกอบด้วยคำว่า “เทคโนโลยี” และคำว่า “สารสนเทศ” รวมกันซึ่งแต่ละคำมีความหมายดังต่อไปนี้ (โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์, 2551, หน้า 14)

เทคโนโลยี (Technology) คือการประยุกต์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การสร้าง วิธีการดำเนินงาน และรวมถึงอุปกรณ์ ต่างๆ ที่มีได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ปัจจุบันมนุษย์ได้นำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้เพื่อการ อำนวยความสะดวกต่อการดำเนินชีวิตประจำวันมากมายอย่างไม่ถ้วน

สารสนเทศ (Information) คือผลลัพธ์ที่เกิดจากการประมวลผลข้อมูลดิบ ด้วยการรวบรวมข้อมูลดิบจากแหล่งต่างๆ นำมาผ่านกระบวนการประมวลผลฯ ไม่ว่าจะ เป็นการจัดกลุ่ม การเรียงลำดับข้อมูล การคำนวณ และการสรุปผล หลังจากนั้นก็นำ สารสนเทศที่ได้ มานำเสนอในรูปแบบที่เหมาะสมต่อการใช้งานต่อไป สารสนเทศที่ดีย่อม ก่อเกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นด้านชีวิตประจำวัน ข่าวสาร ความรู้ด้านวิชาการ และธุรกิจซึ่งมีผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิด

และความหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศไว้หลายแนวคิดด้วยกัน เช่น

วาสนา จุฑานันท์ (2540, หน้า 120) ให้ความหมายไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการในการจัดเก็บข้อมูลข่าวสาร โดยไม่จำกัดจำนวน โดยใช้วัสดุครุภัณฑ์บันทึกรูปแบบที่ใช้คอมพิวเตอร์สามารถอ่านได้ เช่น อยู่ในเทปแม่เหล็ก แผ่นเลเซอร์ดิสก์หรือซีดีรอม ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวพันไปถึงระบบสื่อสาร การทำให้ข้อมูลเชื่อมต่อกันได้อย่างรวดเร็ว

ครรชิต มาลัยวงศ์(2541, หน้า 40-43) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเน้นที่องค์ประกอบที่ก่อให้เกิดเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ เป็นการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ กับ เทคโนโลยีสื่อสารคมนาคม เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดทำสารสนเทศและ ส่งสารสนเทศนั้นให้ถึงมือผู้รับ

ปทีป เมธาคุณวุฒิ (2544, หน้า 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สารสนเทศ ประกอบด้วยคำว่า สาร แปลว่า ถ้อยคำ ใจความ สนเทศ แปลว่า แสดง บอก ชี้แจง ดังนั้น สารสนเทศ จึงมีความหมายว่า ข่าวสารหรือการชี้แจงข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือ วิทยาการสารสนเทศ ซึ่งเป็นศัพท์บัญญัติจากคำว่า Information Technology ที่ใช้ถ้อยคำย่อว่า IT หมายถึงวิธีการสืบค้นข้อมูลข่าวสารผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ไชยา ภาระบุตร(2545, หน้า 1) กล่าวว่า สารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผล ผ่านการวิเคราะห์หรือสรุปให้อยู่ในรูปที่มีความหมายที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์ และไพบุลย์ เกียรติโกมล(2545, หน้า 5) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นเทคโนโลยีที่ประกอบขึ้นด้วยระบบจัดเก็บข้อมูลและประมวลผลข้อมูล ระบบสื่อสารโทรคมนาคมและอุปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศที่มีการวางแผนจัดการและใช้งานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ประมุข เสริมสุข (2546, หน้า 8) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึงองค์ความรู้วิธีการ รวมถึงเครื่องมืออุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อนำมาใช้ดำเนินงาน จัดการกับข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลนั้นเป็นสารสนเทศ การดำเนินการจัดการข้อมูล เรียกว่า การประมวลผลข้อมูล ซึ่งได้แก่การจัดเก็บ การค้นหา การเปรียบเทียบ การคำนวณ รวมถึงการรับส่งข้อมูลจากจุดหนึ่ง ไปยังอีกจุดหนึ่ง ดังนั้น เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้จะเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์และเครื่องมือ ในการสื่อสารคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศก็คือ การรวมเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ากับ เทคโนโลยีสื่อสารคมนาคม โดยที่เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จะนำมาใช้ในการจัดเก็บและ

ประมวลผลข้อมูล ส่วนเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมจะนำมาใช้ในการสื่อสารข้อมูล ระหว่างคอมพิวเตอร์ เพื่อการส่งข้อมูลและการส่งผลลัพธ์ของการประมวลผลไปยังจุดต่างๆ ซึ่งจะประกอบด้วยเทคโนโลยี 2 ส่วน ดังนี้

1) เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ ฮาร์ดแวร์และอุปกรณ์ต่อพ่วงอื่นๆ ที่ใช้ร่วมกับคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องอิเล็กทรอนิกส์แบบอัตโนมัติทำหน้าที่เหมือนสมองกลใช้สำหรับการแก้ปัญหาต่างๆ หน้าที่ของคอมพิวเตอร์ คือ รับข้อมูลมาประมวลผล แสดงผลรวมทั้งทำหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบที่สะดวกต่อการนำไปใช้ในภายหลัง

2) เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม ระบบสื่อสารใดๆ ก็ตาม ใช้ในการสื่อสารข้อมูลทั้งแบบมีสายเช่น สายโทรศัพท์ สายเคเบิลและระบบไร้สายผ่านทางอากาศ เช่น สัญญาณไมโครเวฟ ดาวเทียม คลื่นวิทยุ

ยี่น ภูววรรณ (2546, หน้า 58-59) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เทคโนโลยี หมายถึง การประยุกต์เอาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ การศึกษาพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ ก็เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติ กฎเกณฑ์ของสิ่งต่างๆ และหาทางนำมาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ เทคโนโลยีจึงเป็นคำที่มีความหมายกว้าง ส่วนคำว่าสารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์มนุษย์แต่ละคนตั้งแต่เกิดมาได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ จำนวนมาก เรียนรู้สภาพสังคม ความเป็นอยู่ กฎเกณฑ์และวิชาการ ลองจินตนาการดูว่าสมองของเราเก็บข้อมูลอะไรบ้างเราคงตอบไม่ได้ แต่สามารถเรียกเอาข้อมูลมาใช้ได้ ข้อมูลที่เก็บไว้ในสมองเป็นสิ่งที่สะสมกันมาเป็นเวลานานความรอบรู้ของแต่ละคนจึงขึ้นอยู่กับการเรียกใช้ข้อมูลทูลนั้น ดังนั้น จะเห็นได้ชัด ความรู้เกิดจากข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทุกวันนี้ข้อมูลรอบตัวเรามาก ข้อมูลเหล่านี้มาจากสื่อ เช่นวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือแม้แต่การสื่อสารระหว่างบุคคล จึงมีผู้กล่าวว่ายุคนี้เป็นยุคของสารสนเทศ เมื่อรวมคำว่าเทคโนโลยีกับสารสนเทศเข้าด้วยกัน จึงหมายถึงเทคโนโลยีที่ใช้จัดการสารสนเทศ เป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การพิมพ์ การสร้างรายงาน การสื่อสารข้อมูล ฯลฯ

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 4) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยี(Technology) หมายถึง การประยุกต์เอาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ การศึกษาพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ ก็เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติ กฎเกณฑ์ของสิ่งต่างและหาทางนำมาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ ส่วนสารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลและเป็นประโยชน์ต่อ

การดำเนินชีวิตของมนุษย์ และ เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology, IT) หมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้จัดการสารสนเทศเป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การรวบรวม การจัดเก็บข้อมูล การประมวลผล การพิมพ์ การสร้างรายงาน การสื่อสารข้อมูล ฯลฯ เทคโนโลยีสารสนเทศ ยังรวมถึงเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดการให้บริการ การใช้และการดูแล ข้อมูลด้วย

โอบาส เอียมลิวินส์ (2551, หน้า 14) ให้ความหมายว่า เทคโนโลยีสารสนเทศคือเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการสารสนเทศซึ่งรวมถึงเทคโนโลยีการผลิต การจัดเก็บข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การวิเคราะห์และเผยแพร่ การสื่อสารโทรคมนาคม รวมถึงอุปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้งาน ร่วมกันเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ ประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความแม่นยำ และทันต่อเหตุการณ์

คณะกรรมการกลุ่มปรับปรุงชุดวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น (2552, หน้า 6) กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้คอมพิวเตอร์และเครื่องมืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน โดยอาศัยเทคโนโลยีโทรคมนาคมและการสื่อสารเพื่อการรวบรวมข้อมูล จัดเก็บ บันทึก ประมวลผล ค้นหาและค้นคืน แสดงผล สื่อสารข้อมูลหรือเผยแพร่สารสนเทศเพื่อการใช้ประโยชน์

จากความหมายที่นักการศึกษาได้กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การนำเอาเทคนิคใหม่ๆ ทางวิทยาศาสตร์ มาใช้จัดการข้อมูลเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด หรือการนำกระบวนการนำเอาเทคนิค วิธีการ วัสดุ อุปกรณ์ มาใช้ในการแก้ไขปัญหา เพื่อการวิเคราะห์ปัญหา การประดิษฐ์/สร้าง การปรับใช้ การประเมิน และการจัดการต่อ ปัญหาทั้งหมดที่เกี่ยวกับการเรียนรู้

2. ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคโนโลยีสารสนเทศมีพัฒนาการที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีการปรับปรุงเครื่องมือเครื่องใช้ที่เป็นประโยชน์กับงานสารสนเทศอยู่ตลอดเวลา ทำให้วงการวิชาชีพหันมาปรับปรุงกลไกในวิชาชีพของตนให้ทันกับสังคมสารสนเทศ เพื่อให้ทันต่อกระแสโลก จึงทำให้เกิดการบริการรูปแบบใหม่ๆ ขึ้นมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายผ่าน อินเทอร์เน็ต การให้บริการส่งข่าวสาร SMS หรือการไหลตเพลงผ่านเครือข่าย โทรศัพท์มือถือ นอกจากนี้หน่วยงานต่างๆ ยังได้สร้างระบบงานสารสนเทศในหน่วยงาน

ของตนเองขึ้นเป็นจำนวนมาก เช่น การทำเว็บไซต์ของหน่วยงานเพื่อใช้ประโยชน์จากสารสนเทศเหล่านั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวางและคุ้มค่า โดยสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในการจัดทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อใช้ในการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติงาน การแก้ปัญหา หรือการตัดสินใจ เพื่อการวางแผนและการจัดการความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ พอสรุปได้ดังนี้(คณะกรรมการกลุ่มปรับปรุงชุดวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น, 2552, หน้า6)

1. การพัฒนาประเทศ
2. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
3. การดำเนินธุรกิจ
4. การบริการสารสนเทศ

วิจารณ์ ชัยมูลและสุพรรณษา ยวงทอง(2552, หน้า 223-226)ได้กล่าวว่า การประยุกต์ใช้งาน เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทและความสำคัญต่อชีวิตประจำวันเป็นอย่างมากในหลายด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ
2. ด้านสังคม
3. ด้านการศึกษา
4. ด้านการสื่อสารและโทรคมนาคม
5. ด้านสาธารณสุข
6. ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

สรุป เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทและความสำคัญมากในปัจจุบัน และมีแนวโน้มที่จะมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในอนาคต เพราะเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานสารสนเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นับตั้งแต่การผลิต การจัดเก็บ การประมวลผล การเรียกใช้ การสื่อสารสารสนเทศ การแลกเปลี่ยนและใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกันให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

3. องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ

องค์ประกอบของระบบสารสนเทศ ซึ่งเป็นระบบสนับสนุนการบริหารงาน การจัดการ และการปฏิบัติการของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นระดับของบุคคล ระดับกลุ่มหรือระดับองค์การ ไม่ใช่มีเพียงเครื่องคอมพิวเตอร์เท่านั้นแต่ยังมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของระบบอีก

สุชาติดา กิระนันท์ (2543, หน้า 7) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบด้วย

1. ฮาร์ดแวร์ (Hardware) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบบสารสนเทศ หมายถึง เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์รอบข้าง รวมทั้งอุปกรณ์สื่อสาร สำหรับเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์เข้าเป็นเครือข่ายเพื่อทำงาน ร่วมกันในระบบคอมพิวเตอร์นั้นๆ
2. ซอฟต์แวร์ (Soft ware) หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการที่สอง ซึ่งก็คือลำดับขั้นตอนของคำสั่งที่จะสั่งงานให้ฮาร์ดแวร์ทำงาน เพื่อประมวลผลข้อมูลให้ได้ผลลัพธ์ของการใช้งาน ในปัจจุบันมีซอฟต์แวร์ระบบปฏิบัติงาน ซอฟต์แวร์ควบคุมระบบงาน ซอฟต์แวร์สำเร็จและซอฟต์แวร์ประยุกต์สำหรับงานต่างๆ ลักษณะการใช้งานของซอฟต์แวร์ มีลักษณะการใช้งานที่ง่ายขึ้นโดยมีรูปแบบการติดต่อที่สื่อความหมายให้เข้าใจง่าย เช่น มีส่วนต่อประสานกราฟิกกับผู้ใช้ที่เรียกว่า “กุก” (Graphical User Interface , GUI) ส่วนซอฟต์แวร์สำเร็จที่มีใช้ในท้องตลาด ทำให้การใช้งานในคอมพิวเตอร์ในระดับบุคคลเป็นไปอย่างกว้างขวางและเริ่มมีลักษณะส่งเสริมการทำงานของกลุ่มมากขึ้น
3. ข้อมูล (Data/Information) ข้อมูลสารสนเทศคือ ข้อมูลที่นำมาพิจารณาประมวลและวิเคราะห์ว่า คุณภาพของข้อมูลนั้นมีความเหมาะสมและเป็นข้อมูลที่ดีคือ มีความถูกต้องเชื่อถือได้ รวมทั้งมีกระบวนการถูกต้องเหมาะสม ซึ่งข้อมูลสารสนเทศที่ดี จะต้องตรงตามความต้องการของผู้ใช้และต้องมาถึงผู้ใช้ได้ทันเวลา
4. บุคลากร (People) คือ ผู้ใช้ ผู้บริหาร ผู้พัฒนาระบบ นักวิเคราะห์ระบบ และนักเขียนโปรแกรม เป็นองค์ประกอบสำคัญในความสำเร็จของระบบสารสนเทศ บุคลากรมีความรู้ความสามารถทางคอมพิวเตอร์มากเท่าใด โอกาสที่จะใช้งานระบบสารสนเทศและระบบคอมพิวเตอร์ได้เต็มศักยภาพแล้วคุ่มค่ายิ่งมากขึ้นเท่านั้น โดยเฉพาะระบบสารสนเทศ ในระดับบุคคล ซึ่งเครื่องคอมพิวเตอร์มีขีดความสามารถมากขึ้น ทำให้ผู้ใช้มีโอกาสพัฒนาความสามารถของตนเองและพัฒนาระบบงานได้เองตามความต้องการสำหรับระบบสารสนเทศในระดับกลุ่มและองค์การที่มีความซับซ้อนมาก อาจจะต้องใช้บุคลากรในสาขาคอมพิวเตอร์โดยตรงมาพัฒนาและดูแลรับงาน
5. ระบบ (Network) ระบบเครือข่ายที่เชื่อมโยงคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ใช้ในระบบคือ การเชื่อมต่อทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่ทำให้เกิดการสื่อสารซึ่งเครือข่ายทำหน้าที่ในการส่งข้อมูลเสียงหรือภาพ จากอีกที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยอาศัยเครือข่ายและอุปกรณ์อื่นๆ ที่มีอยู่ในระบบทำการดำเนินการเพื่อให้แน่ใจว่าสารสนเทศที่

ต้องการเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางได้อย่างถูกต้อง

6. คู่มือ (Procedure) วิธีการดำเนินงานและคู่มือปฏิบัติกฎเกณฑ์ที่กำหนดในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องลักษณะการดำเนินงาน

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2545, หน้า 4) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่

1. ฮาร์ดแวร์ (Hardware) คือ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
2. ซอฟต์แวร์ (Software) คือ โปรแกรมประยุกต์ใช้งานและซอฟต์แวร์ระบบงาน
3. ข้อมูล (Data/Information) คือ ข้อมูลสารสนเทศ
4. บุคลากร (People) คือ บุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
5. ระบบ (Network) คือ ระบบเครือข่ายที่เชื่อมโยงคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่ใช้ในระบบ

6. คู่มือ (Procedure) คือ วิธีการดำเนินงานและคู่มือปฏิบัติ
กิตติ ภัคดีวัฒนกุล (2546, หน้า 74) กล่าวว่า ด้วยองค์ประกอบส่วนต่างๆ ของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการทำงานร่วมกันเป็นอย่างดี ทำให้หลายองค์กรสนใจนำเข้ามาใช้งาน และสนับสนุนการทำงานในด้านต่างๆ ให้มีความรวดเร็วมากขึ้น นอกจากนี้ส่วนต่างๆ ก็ได้ถูกพัฒนาให้มีความสามารถและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามความซับซ้อนและปริมาณข้อมูลที่มีเพิ่มมากขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศจึงได้เข้ามามีบทบาทในกระบวนการทำงานขององค์กรเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

สรุป องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบด้วยฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ข้อมูลบุคลากรระบบ และคู่มือ ซึ่งจะต้องทำงานร่วมกันจึงจะเกิดประสิทธิภาพ เพราะเหตุนี้เทคโนโลยีสารสนเทศจึงได้เข้ามามีบทบาทในกระบวนการทำงานขององค์กรต่างๆ

4. ลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการงานต่างๆ สามารถทำได้หลายรูปแบบ ดังที่นักการศึกษาได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหลายท่านดังนี้

ชม ภูมิภาค (2543, หน้า 11) กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology หรือ IT) ได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว และมีบทบาทสำคัญในด้านต่างๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การบริการสังคม สาธารณสุข สิ่งแวดล้อมรวมทั้งด้านการศึกษา ซึ่งการมีบทบาทสำคัญนี้อาจกล่าวได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology หรือ IT) นั้นเปรียบเสมือนเครื่องจักรที่สามารถรองรับข้อมูลข่าวสารมาทำการประมวลผล และการแสดงตามที่ต้องการ ได้รวดเร็ว โดยอาศัยองค์ประกอบอื่นๆ ช่วยในการจัดการ ได้แก่ โปรแกรมปฏิบัติการ โปรแกรมชุดคำสั่งต่างๆ และที่สำคัญคือ ผู้ที่จะตัดสินใจหรือสั่งการให้ทำงานถูกต้องตามเป้าหมาย ซึ่งได้แก่ บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ใช้ ผู้บริหาร และผู้ชำนาญการ หรือนักเทคโนโลยีสารสนเทศโดยตรง

สุชาติ กิระนันท์ (2543, หน้า 14) กล่าวว่า ลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหมายถึง กระบวนการต่างๆ ในการจัดการกระทำกับข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและถูกต้องซึ่งประกอบด้วย

1. การปฏิบัติงาน

1.1 การประมวลผลข้อมูลที่เก็บมาได้ มักจะเก็บในสื่อต่างๆ เช่น แผ่นซีดี หรือเทป ข้อมูลเหล่านี้จะถูกนำมาประมวลผลตามความต้องการ เช่น เรียงลำดับข้อมูล แยกแยะข้อมูลเป็นกลุ่ม การคำนวณหรือการจัดการคัดแยก ข้อมูลที่จัดเก็บ

1.2 การแสดงผลลัพธ์ อุปกรณ์ที่ใช้เทคโนโลยีในการแสดงผลลัพธ์มีมาก สามารถแสดงเป็นตัวหนังสือ รูปภาพ พิมพ์ออกมาที่กระดาษ ซึ่งการแสดงผลลัพธ์มีทั้งการแสดงผลเป็นภาพ เสียง และวีดิทัศน์

1.3 การทำสำเนา เมื่อมีข้อมูลที่จัดเก็บในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ การทำสำเนาจะทำงานง่ายขึ้นและทำได้เป็นจำนวนมาก ดังนั้น อุปกรณ์ที่ช่วยในการทำสำเนา ก็จะได้ว่า เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง

1.4 จัดพิมพ์เอกสารได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องและมีคุณภาพ สามารถนำมาเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้เป็นเอกสารชุดใหม่ได้อย่างรวดเร็ว

1.5 การออกแบบสิ่งพิมพ์และเอกสาร สามารถออกแบบสิ่งพิมพ์ต่างๆ ผ่านทางเครื่องคอมพิวเตอร์ได้

1.6 ระบบประมวลผลข้อมูล มีการประมวลผลที่ดีและง่ายต่อการใช้งาน

2. การจัดเก็บข้อมูล มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ
ง่ายต่อการสืบค้น

3. การติดต่อสื่อสาร

3.1 ระบบอินเทอร์เน็ตและอินทราเน็ต (Internet/Intranet) ระบบ
อินเทอร์เน็ตเป็นการติดต่อสื่อสาร ค้นหาข้อมูลซึ่งครอบคลุมกว้างขวางทั่วโลกตลอดจน
สามารถ ใช้เป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารขององค์การ รูปแบบการ
ติดต่อสื่อสารทางคอมพิวเตอร์อีกรูปแบบหนึ่งเรียกว่า อินทราเน็ต จะเป็นรูปแบบที่ใช้
ติดต่อสื่อสารภายในองค์การเท่านั้นซึ่งบุคคลภายนอกไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้

3.2 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) เป็นการส่งจดหมายหนังสือ
ราชการ บันทึกส่งการอาจเป็นรูปแบบข้อมูลหรือรูปภาพไปยังผู้ที่ต้องการติดต่อทำให้เกิด
ความสะดวกและรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร

สรุป ลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ก็คือกระบวนการต่างๆ
ในการจัดกระทำกับข้อมูลไม่ว่าจะเป็นการสร้าง ประมวลผล จัดเก็บนำกลับมาใช้ หรือส่ง
ต่อข้อมูลนั้นๆ อย่างเป็นระบบ และง่ายต่อการสืบค้น

5. เทคโนโลยีทางการศึกษา

เทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึงการประยุกต์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์
อย่างมีระบบเพื่อนำมาใช้ใน กระบวนการเรียนการสอน แก้ไขปัญหา และพัฒนาการศึกษา
ให้ก้าวหน้าต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ ความรู้ทาง วิทยาศาสตร์มีความหมายไม่เพียงแต่
เป็นวิทยาศาสตร์ทางธรรมชาติเท่านั้น แต่ยังรวมหมายถึงวิทยาศาสตร์ทาง จิตวิทยา และ
ศาสตร์ในการบริหารงานครอบคลุมทั้งด้านบริหารวิชาการและบริการ ดังนั้นในการนำ
เทคโนโลยีทางการศึกษามาปรับปรุงประสิทธิภาพในการศึกษา จึงครอบคลุม 3 ด้าน ดังนี้
(เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์, 2545, หน้า 8)

1. เครื่องมืออุปกรณ์การสอนต่างๆ (Devices หรือ Hardware) เป็นการ
นำอุปกรณ์มาใช้ ในการศึกษา

2. วัสดุ (Materials หรือ Software) เป็นการผลิตวัสดุการสอนแนวใหม่
การนำเอาวัสดุการสอนมาใช้ ตลอดจนการผลิตบทเรียนสำเร็จรูปในแบบต่าง

3. วิธีการและเทคนิค (Methods and Techniques) ได้แก่ กระบวนการ
กิจกรรมต่างๆ ที่ประยุกต์มาใช้ใน การศึกษา การนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการ
จัดการศึกษานั้นจะยึดหลักการทั่วไปเหมือนการนำเทคโนโลยีไปใช้ในสาขาวิชาการอื่นๆ คือ

ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายความว่า เมื่อนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ แล้วทำให้เกิด การเรียนรู้ตามที่วางจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไว้ในแผนการสอน

ประสิทธิผล (Productivity) หลังจบกระบวนการเรียนการสอนแล้ว ผู้เรียนทั้งหมด หรือเกือบทั้งหมดเกิดการเรียนรู้ตามที่วางไว้

ประหยัด (Economy) การที่จะนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน ต้อง ตระหนักถึงข้อนี้ในการเรียนการสอนล้ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ก็ย่อมถือว่าสามารถบริหารจัดการเกินคุ้มค่า

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึงการประยุกต์ความรู้ทาง วิทยาศาสตร์อย่างมีระบบเพื่อนำมาใช้ใน กระบวนการเรียนการสอน แก้ไขปัญหา และ พัฒนาการศึกษารอบคอบ 3 ด้าน คือ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัด

การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ ภารกิจของสถานศึกษา คือการจัดการศึกษาขั้น พื้นฐาน เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถ อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยมี หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นแนวในการจัดการศึกษา

การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหาร และการจัดการ การศึกษา ผู้บริหารทุกระดับจะต้องดำเนินการ หรือถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญลำดับแรกที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องจะต้องตระหนัก เพราะการบริหารจัดการงาน วิชาการที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร งาน วิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของโรงเรียน จึงมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงนัก การศึกษาได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความหมายของการบริหารงานวิชาการและขอบข่ายของ การบริหารงานวิชาการไว้สอดคล้องและแตกต่างกันในรายละเอียด ดังนี้

1. ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านมีความสนใจที่จะศึกษาและได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

อนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2540, หน้า 2)กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหาร กิจกรรมทุกประเภทในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การ

ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน หลักสูตร รวมทั้งการพัฒนาครูเพื่อนำผล
แห่งการพัฒนาทั้งหลายทั้งปวงนั้นมา เอื้ออำนวยและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มี
ประสิทธิภาพดีมากยิ่งขึ้น

เชอวไร กนกกังวานโรจน์ (2542, หน้า 18) กล่าวว่า การบริหารงาน
วิชาการ หมายถึง การ จัดกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ อบรม
ศีลธรรม จรรยา และความประพฤติ ของนักเรียน ตลอดจนการปรับปรุงพัฒนา การเรียน
การสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพ

สมศักดิ์ ดงเทียง (2542, หน้า 60) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ
หมายถึง การบริหารงาน ทุกประเภทที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนของครู
และนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

วินิจ เกตุขำ (2542, หน้า 1) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ
หมายถึง การบริหารกิจกรรม ทุกชนิดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียน หรือ
สถานศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดผลดีมี ประสิทธิภาพ

กมล ภูประเสริฐ (2545, หน้า 6) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ
หมายถึง การบริหาร ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของ
ภารกิจของสถานศึกษา

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2545, หน้า 9) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ
หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมในงานวิชาการซึ่งเป็นภารกิจหลักให้เกิดการปรับปรุง
พัฒนาและเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนหรือผู้รับบริการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 8) กล่าวว่า การบริหารงาน
วิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการ
เรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการ
เรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผล การสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของ
การศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

จากความหมายที่นักการศึกษาได้กล่าวมานั้น สรุปได้ว่า การบริหารงาน
วิชาการหมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่ เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการ
เรียนการสอนให้ดีขึ้นก่อให้เกิดการเรียนรู้ อบรม ศีลธรรม จรรยา และ ความประพฤติของ
นักเรียนรวมทั้ง การพัฒนาครูเพื่อนำผลแห่งการพัฒนาทั้งหลายทั้งปวงนั้นมาเอื้ออำนวย
และปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดีมากยิ่งขึ้น

2. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่ผู้บริหารโรงเรียน จะต้องปฏิบัติเป็นอันดับแรก ซึ่งมีนักการศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษากล่าวถึงความสำคัญไว้ดังนี้

อุทัย บุญประเสริฐ (2540, หน้า 8) อธิบายว่า การบริหารงาน วิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้มาตรฐานคุณภาพการศึกษา จะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการ ประสบผลสำเร็จ

วินิจ เกตุขำ (2542, หน้า 84) ได้อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจของการ บริหารงานโรงเรียนเพราะงานวิชาการครอบคลุมด้านการเรียนการสอน ของนักเรียนและการสอนของครูทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนจึงเป็นงานวิชาการ มีข้อสรุปเกี่ยวกับการ บริหารงานวิชาการว่าในเวลา 1 สัปดาห์ (35 ชั่วโมง) ใช้เวลา 12 – 13 ชั่วโมง ในการบริหารงานวิชาการหรือผู้บริหารโรงเรียนต้องใช้เวลา 35 – 40 เปอร์เซ็นต์ ของเวลาที่ใช้ในการบริหารงาน ทั้งหมดมาบริหารงานวิชาการ

จากที่กล่าวมานั้น การบริหารงานวิชาการมี ความสำคัญอย่างมากเพราะ เป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านวัดผล ประเมินผล ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านนิเทศการศึกษา ด้านส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบัน อื่นที่จัดการศึกษา ด้านจัดการเรียนการสอนที่จะสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรมและคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตต่อไปในสังคมได้ อย่างดี

3. ขอบข่ายภารกิจงานวิชาการ

ขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษามีรายละเอียดดังนี้ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 23-30)

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนา สาระหลักสูตรท้องถิ่น

บทบาทและหน้าที่

1.1 วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาจัดทำไว้

- 1.2 วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้น หรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ
- 1.3 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา และชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- 1.4 จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา เพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติมจัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดประสบการณ์ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน ประเมินผล และปรับปรุง
- 1.5 ผู้บริหารศึกษาอนุมัติ
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
 - 2.1 วางแผนงานด้านวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูลและกำกับดูแล นิเทศและติดตามเกี่ยวกับงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาการพัฒนาและใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
 - 2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
 - 3.1 จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 3.2 จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้นตามแนวปฏิบัติการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.3 ใช้สื่อการเรียนการสอน และแหล่งการเรียนรู้
 - 3.4 จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

3.5 ส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่ม
สาระการเรียนรู้

3.6 ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียน และ
ช่วยเหลือนักเรียนพิการ ด้อยโอกาสและมีความสามารถพิเศษ

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา บทบาทและหน้าที่

4.1 จัดทำหลักสูตรเป็นของตนเองโดยจัดให้มีการวิจัย และ
พัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เอง ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และเป็น
ต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่นจัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง
ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี
ความสุขจัดให้มีวิชาต่างๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพื้นฐานของ
กระทรวงศึกษาธิการเพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูง และลึกซึ่งมากขึ้นสำหรับ
กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา
การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือกเพิ่มเติม
เนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง
ชุมชน สังคม และอาเซียน

4.2 สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรการจัดกระบวนการ
เรียนรู้ การสอนและอื่นๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมาย
พิเศษ

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ บทบาทและหน้าที่

5.1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ
และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

5.2 ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ
สถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา

5.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง
ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็นรักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

5.4 จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้าน
ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระ/วิชา

5.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

5.6 จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ กับบิดามารดาและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

5.7 ศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบหรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้า เพื่อเป็นผู้นำการจัดการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น

6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนท่าผลการเรียน บทบาทและหน้าที่

6.1 กำหนดระเบียบการวัด และประเมินผลของสถานศึกษา ตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้สอดคล้องนโยบายระดับประเทศ

6.2 จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัด และประเมินผลของสถานศึกษา

6.3 วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ ผลการเรียนรู้ และอนุมัติผลการเรียน

6.4 จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น และจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียน ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

6.5 ให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

6.6 จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อใช้ในการอ้างอิงตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

6.7 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียนด้านต่างๆ รายปี รายภาคและตัดสินผลการเรียนระดับชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.8 การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษา ที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการเทียบระดับการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย คณะกรรมการเทียบโอนผล

การเรียนรู้ และเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ พร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการเทียบโอน

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา บทบาทและหน้าที่

7.1 กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้ การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา

7.2 พัฒนาครู และนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการ การหาเหตุผลในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการ และการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ

7.3 พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

7.4 รวบรวม และเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ บทบาทและหน้าที่

8.1 จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้พอเพียงเพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้

8.2 จัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องควบคุมการถ่ายทอดโทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม ห้องดนตรี ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องอินเทอร์เน็ตห้องพยาบาล ห้องศูนย์วิชาการ สวนสุขภาพ สวนหนังสือ เป็นต้น

8.3 จัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ของผู้เรียน ของสถานศึกษาของตนเอง เช่น จัดเส้นทาง/แผนที่และระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดสถาบันการศึกษา พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

8.4 ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

8.5 ส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในประเทศ

9. การนิเทศการศึกษา

บทบาทและหน้าที่

9.1 สร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศ เป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคล ให้มีคุณภาพการนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่า ได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และตัวครูเอง

9.2 จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึง และต่อเนื่อง เป็นระบบและกระบวนการ

9.3 จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

10. การแนะแนว

บทบาทและหน้าที่

10.1 กำหนดนโยบายการจัดการศึกษา ที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญโดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนว และการดูแลช่วยเหลือ

10.2 จัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน

10.3 สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียน

10.4 ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติม เรื่องจิตวิทยาและการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน

10.5 คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและบุคลิกภาพที่เหมาะสม ทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะอนุกรรมการแนะแนว

- 10.6 คู่มือ กำกับ นิเทศ ติดตามและสนับสนุนการดำเนินงาน
แนะแนว และคู่มือช่วยเหลือนักเรียนอย่าง เป็นระบบ
- 10.7 ส่งเสริมความร่วมมือ และความเข้าใจอันดีระหว่างครู
ผู้ปกครอง และชุมชน
- 10.8 ประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา
องค์กร ภาครัฐและเอกชน บ้าน ศาสนสถานชุมชนในลักษณะเครือข่ายการแนะแนว
- 10.9 เชื่อมโยงระบบแนะแนว และระบบคู่มือช่วยเหลือนักเรียน
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา
บทบาทและหน้าที่
- 11.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 11.2 จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา
(แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์)
- 11.3 จัดทำระบบบริหารและสารสนเทศ
- 11.4 ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนิน
โครงการ/กิจกรรมสถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วม และ
วงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle)หรือที่รู้จักกันว่าวงจร PDCA
- 11.5 ตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยการ
ดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่องด้วยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วน
ร่วม
- 11.6 ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตาม
มาตรฐานที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก
- 11.7 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุป
รายงานประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอต่อ
หน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
บทบาทและหน้าที่
- 12.1 จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครั้ว ชุมชน
องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถาน
ประกอบการและสถาบันอื่น

12.2 ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน

12.3 ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและเลือกสรรภูมิปัญญาวิทยาการต่างๆ

12.4 พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น

บทบาทและหน้าที่

13.1 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาค้นคว้า วิจัย ทดลอง วิจัย ทดลอง ภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

13.2 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ทดลองประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

13.3 ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิทยาการในที่อื่นๆ

13.4 จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้าง ความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น เป็นต้น

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

บทบาทและหน้าที่

14.1 ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัวยุติธรรม ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษา

14.2 จัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ครอบครัวยุติธรรม ชุมชนองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร

เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ที่ร่วมจัดการศึกษา

14.3 ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมจัดการศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด

14.4 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

14.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสมและจำเป็น

14.6 ส่งเสริม และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีประสิทธิภาพ

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

บทบาทและหน้าที่

15.1 ศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

15.2 จัดระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

15.3 ตรวจสอบร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และแก้ไขปรับปรุง

15.4 นำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ

15.5 ตรวจสอบ และประเมินผล การใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและนำไปแก้ไขปรับปรุง ให้เหมาะสมต่อไป

16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

บทบาทและหน้าที่

16.1 ศึกษา วิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียน กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ต่างๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนใช้ในการ
การจัดการเรียนการสอน

16.2 จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสือ
อ่านประกอบ แบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

16.3 ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพ หนังสือเรียนเรียน หนังสือเสริม
ประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียน
การสอน

17. การพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา บทบาทและหน้าที่

17.1 จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการ
จัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

17.2 พัฒนาบุคลากรสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนา
สื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาพร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ
ชมรมวิชาการเพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้

17.3 พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้น
การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้ข้อเท็จจริงเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ
เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

17.4 พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษา ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้
ของสถานศึกษา และชุมชน

17.5 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของ
บุคลากรในการจัดหา ผลิต ใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 6-7) ได้จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน
ข้าราชการครู กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แนวทางปฏิบัติ

1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พ.ศ. 2544 ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการของสังคม ชุมชน
และท้องถิ่น

1.2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินตำแหน่ง

สถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

1.3 จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.4 นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม

1.5 นิเทศการใช้หลักสูตร

1.6 ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

1.7 ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

แนวทางปฏิบัติ

2.1 ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.3 จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือผู้ประกอบการ มามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู

3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

แนวทางปฏิบัติ

3.1 กำหนดระเบียบการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา

3.2 ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้

3.3 ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน

3.4 จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผล
การเรียนรู้จากสถานศึกษาอื่น

3.5 พัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แนวทางปฏิบัติ

4.1 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการและการพัฒนา
คุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา

4.2 ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพ
การเรียนรู้ให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

4.3 ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย
ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการ
กับสถานศึกษา บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

แนวทางปฏิบัติ

5.1 ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยี
เพื่อจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ

5.2 ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียน
การสอน

5.3 จัดทำสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5.4 ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดทำ พัฒนาและการใช้
สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน กับสถานศึกษา บุคคล
ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

5.5 การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อ
จัดการเรียนการสอน

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

แนวทางการปฏิบัติ

6.1 สํารวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษา

6.2 จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ ครู สถานศึกษา
บุคคล ครอบครั้ว องค์กร ต่างๆ

6.3 จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น พัฒนาแหล่งเรียนรู้ร่วมกัน

6.4 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกรัโรงเรียน

7. การนิเทศการศึกษา

แนวทางการปฏิบัติ

7.1 จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

7.2 ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสม

7.3 ประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา

7.4 ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน

7.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น

8. การแนะแนวการศึกษา

แนวทางการปฏิบัติ

8.1 จัดระบบแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน

8.2 ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยร่วมมือกับครูทุกคน

8.3 ติดตามและประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา

8.4 ประสานความร่วมมือ และประสบการณ์ การจัดระบบการแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น

9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

แนวทางการปฏิบัติ

9.1 จัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

9.2 กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของ
สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

9.3 วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการ
ประกันคุณภาพ

9.4 ดำเนินการพัฒนาตามแผนและตรวจสอบประเมินผลเพื่อ
ปรับปรุงพัฒนา

9.5 ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่น ใน
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

9.6 ประสานความร่วมมือกับเขตพื้นที่การศึกษา ในการพัฒนา
ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

9.7 ประสานความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐาน
การศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาในการประเมินสถานศึกษา

10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน

แนวทางการปฏิบัติ

10.1 การศึกษา สัมภาษณ์ความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่
ชุมชน

10.2 จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิค ทักษะ ทาง
วิชาการ เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน

10.3 ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม
ทางวิชาการ

10.4 ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างบุคคล
ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

แนวทางการปฏิบัติ

11.1 ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับ
สถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

11.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ
องค์กรต่างๆ

12. การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร
หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

แนวทางการปฏิบัติ

12.1 สำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน

12.2 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน

12.3 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์(2553, หน้า 2-4) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร ถ้ามองในด้านกระบวนการดำเนินงานแล้ว หมายถึงกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน หากมองการบริหารงานวิชาการในด้านงานของสถานศึกษา งานบริหารวิชาการ ได้แก่ งานการควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษาการศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษาการศึกษาวิจัย การประเมิน มาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพ และประสิทธิภาพของสถานศึกษาความสำเร็จของการศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการซึ่งงานวิชาการมีขอบข่ายกว้างขวางในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยทั่วไปสถานศึกษาที่จัดการศึกษาไว้ว่าจะด้านอาชีวศึกษาหรือด้านอื่นในแต่ละระดับนั้น จะมีหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาที่ใช้ร่วมกันโดยทั่วไปหลักสูตรจัดโดยส่วนกลางดังนี้ ขอบข่ายของงานด้านวิชาการจะประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการ หลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอนมีรายละเอียดดังนี้ แผนการปฏิบัติกรงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทินการศึกษา ความรับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่ การจัดขั้นตอนและเวลาในการทำงานโครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาการที่ต้องสอนตามหลักสูตร บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละ

คาบเวลาของแต่วันหรือสัปดาห์โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า และยึดบันทึกการสอนเป็น

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินการไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน

2.1 การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละวิชา

2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่รวมทั้งการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในห้องเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

2.4 การจัดแบบเรียน โดยปรกตีสถานศึกษาในสังคมกระทรวงศึกษาธิการจะใช้แบบเรียนที่กำหนด นอกจากนั้น ครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบหรือจากเอกสารที่ครูเตรียมเอง

2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้าทันวิทยาการเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น

2.6 การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เป็นการให้นักเรียน นักศึกษารู้จักนำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาการและอาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้ที่ประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษาของนักเรียนนักศึกษาเน้นเครื่องมือ และกิจกรรมที่ครูได้เลือกใช้ในการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนนักศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหา การเรียนการสอน

4. การวัดและประเมินผล กระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้าน การตรวจสอบ และวิเคราะห์ผลการเรียน

จากที่กล่าวมานั้น ขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการ มีภาระหน้าที่ ดังนี้ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนา สาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศ การศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุน งานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัด การศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งมีนักการศึกษาหลายๆ ท่านได้นำขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการไปสังเคราะห์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. การบริหารงานวิชาการกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

โรงเรียนถือได้ว่าเป็นหน่วยงานที่สำคัญมากและหน่วยงานระดับ ปฏิบัติการที่โรงเรียนจะพัฒนาการดำเนินงานนั้น กระบวนการที่สำคัญ โรงเรียนต้องศึกษา วิเคราะห์และสามารถอธิบายสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หรืออดีตที่ผ่านมาเพื่อจะดูว่าใน สภาพดังกล่าว มีจุดเด่นจุดด้อยหรือมีปัญหาในเรื่องใด มากน้อยรุนแรงในเรื่องใด ซึ่งสิ่งจะ นำมาอธิบายคือ ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาและในงานวิชาการซึ่งถือว่าเป็นงานหลัก หรือเป็นหัวใจของโรงเรียน ที่จะเป็นตัวชี้ถึงคุณภาพด้านการศึกษาว่ามีประสิทธิภาพมาก น้อยเพียงใดเพราะฉะนั้นการพัฒนาด้านวิชาการนั้นต้องอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ ทางด้านวิชาการเป็นตัวกำหนดนโยบาย การวางแผนหรือทำให้มองเห็นปัญหาต่างๆ ได้ เพราะจะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียนได้ การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ เป็นผลพวงจากการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานทั้งหมดในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นการใช้เพื่อประสิทธิภาพ

การบริหารงานภายใน เช่น การติดต่อสื่อสาร การเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์เป็นเครือข่ายภายใน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความรู้ การบริหารงานด้านการเงิน งบประมาณ การควบคุมติดตาม ตลอดจนการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามขอบข่ายงานวิชาการทั้ง 17 ด้านในร่างราชการกิจจานุเบกษา มีดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 8-9)

1. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศใช้ในการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย คำอธิบายรายวิชา กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ การวิเคราะห์หลักสูตรท้องถิ่นกำหนดการเรียนรู้ รายชื่อวิทยากรท้องถิ่น คำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำเอกสารสาระหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อประชุมชี้แจงเกี่ยวข้องให้เข้าใจในสาระหลักสูตรท้องถิ่น โครงสร้างหลักสูตรท้องถิ่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ปรับปรุงและพัฒนาแผนการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และรายงานผลให้เขตพื้นที่การศึกษาทราบ

2. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการวางแผนงานด้านวิชาการ

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนงานด้านวิชาการ ได้แก่ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบันทึก รวบรวมข้อมูลงานวิชาการจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ จัดทำแผนงานวิชาการ จัดทำแผนพัฒนาวิชาการ จัดทำโครงการด้านวิชาการ จัดทำตารางเรียน ตารางสอน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการศึกษา คัดเลือกสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนจัดการเรียนรู้ การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยในการจัดเก็บ ทำให้สามารถสืบค้น รวบรวมแก้ไขข้อมูลเพิ่มเติม ประมวลผลข้อมูลได้สะดวกเร็วขึ้น

3. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาได้แก่การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ ปรับปรุงพัฒนาแผนการเรียนรู้ นำเทคโนโลยีสารสนเทศใช้เพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตลอดเวลาการนำ

เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดอบรมครูและนักเรียนเพื่อพัฒนาตนเอง การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำหนังสือเรียน หรือสื่อการเรียนรู้อื่น เช่น หนังสือเสริมประสบการณ์ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบฝึก ใบความรู้ ใบงาน เพื่อใช้ประกอบการเรียนรู้ ตลอดจนใช้ในการบันทึกคะแนนการวัดผลประเมินผลผู้เรียน จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา (แบบ ปพ.)

4. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำโครงสร้างหลักสูตร โดยจัดทำสาระของหลักสูตรที่ประกอบด้วยมาตรฐานรายปี/รายภาค สาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค กำหนดเวลาและจำนวนหน่วยกิตจัดทำคำอธิบายรายวิชา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดทำแผนการเรียนรู้ จัดทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น จัดทำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้เพื่อความง่ายต่อการนำหลักสูตรไปใช้ การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและรายงานผลให้เขตพื้นที่การศึกษาทราบ

5. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วม การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงการแหล่งเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดอบรมให้ครูได้รับการพัฒนาวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง

6. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการวัดผลประเมินและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ได้แก่ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการวัดผลและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติการวัดผลประเมินผล จัดทำแผนการวัดผลประเมินผล และจัดทำแบบการวัดประเมินผล การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลของโรงเรียน จัดทำเอกสารหลักฐานของโรงเรียน (แบบ ปพ.) และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาเครื่องมือการวัดผลประเมิน

ให้ได้มาตรฐาน

7. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ในสถานศึกษา

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ได้แก่ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการศึกษาหาความรู้ ค้นคว้าข้อมูลเพื่อพัฒนาวิชาการจัดทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการประสานงานความร่วมมือ รวบรวมและเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะข้อมูลดังกล่าวบางส่วนใช้เป็นข้อมูลให้ผู้ที่สนใจเข้าไปอ่านได้

8. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อศึกษาข้อมูลแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในโรงเรียน ชุมชน ทั้งในท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาระดับพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบันทึกข้อมูลแหล่งการเรียนรู้เพราะการเก็บบันทึกข้อมูลข่าวสารในรูปของข้อความสามารถให้แสดงผลในจอคอมพิวเตอร์ได้เมื่อต้องการ จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู โรงเรียนอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง การจัดตั้งแหล่งเรียนรู้โดยใช้คอมพิวเตอร์มาใช้ในการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้และประสานความร่วมมือโรงเรียนอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

9. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการนิเทศการศึกษา

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการนิเทศการศึกษา ได้แก่ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำตารางการนิเทศภายใน การจัดทำระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในโรงเรียน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำเอกสารเพื่อรับการนิเทศ จัดทำเอกสารรายงานผลประเมินการนิเทศการศึกษาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของโรงเรียน แลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ การจัดระบบนิเทศการศึกษาในโรงเรียนกับโรงเรียนอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

10. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการแนะแนว

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการแนะแนว ได้แก่ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาจัดทำตารางแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพในโรงเรียน โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการสอน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำข้อมูลและเอกสารแนะแนว โดยความร่วมมือของครูทุกคนในโรงเรียนจัดทำแบบประเมินผล การจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในโรงเรียน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการติดต่อสื่อสารประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับโรงเรียนหรือเครือข่ายแนะแนวในเขตพื้นที่การศึกษา

11. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ

ภายในและมาตรฐานการศึกษา

การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาจัดทำโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของโรงเรียน พัฒนางานตามแผนติดตามตรวจสอบและการประเมินคุณภาพภายในและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานในการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพ เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

12. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทาง

วิชาการ

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ ได้แก่ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้บันทึกข้อมูลเพื่อสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน การจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดและเทคนิคทางวิชาการเพื่อการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของโรงเรียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น

13. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร ได้แก่ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษา การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับองค์กรต่างทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

14. เทคโนโลยีสารสนเทศกับส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่

บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ได้แก่การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนางานวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

15. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติ

เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อความสะดวกรวดเร็ว ถูกต้องในการดำเนินงานวิชาการให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำเอกสารแนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอน ประกอบด้วย เอกสารแนวทางจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่น เอกสารแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เอกสารแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ เอกสารแนวทางการประเมินตามสภาพจริง เอกสารแนวทางการจัดการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เอกสารแนวทางการจัดห้องสมุดโรงเรียนให้มีชีวิต และเอกสารแนวทางประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

16. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ได้แก่ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการศึกษาข้อมูลเพื่อคัดหนังสือแบบเรียน เพื่อใช้ในห้องสมุด ในห้องเรียนอย่างเพียงพอ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบันทึกข้อความ ข้อมูล ประมวลผลข้อมูล สามารถเรียกใช้ได้ทันที เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการยืม การคืนหนังสือในห้องสมุดทั้งนี้เพื่อความง่ายต่อการใช้แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือมีการเพิ่มเติมข้อมูล โดยอาศัยความสามารถของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียกใช้หรือสืบค้น การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการห้องสมุดเพื่อให้นักเรียนหรือผู้ใช้สามารถศึกษาค้นหาหนังสือที่ต้องการ เป็นการอำนวยความสะดวกในการศึกษา ค้นหาหนังสือ

17. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาและสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้แก่ การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตสื่อ พัฒนาสื่อการเรียนการสอน สร้างนวัตกรรมใหม่ที่เหมาะสมเพื่อการศึกษา การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาจัดอบรมเพื่อจัดทำสื่อและพัฒนาเทคโนโลยีเพิ่มการศึกษาให้กับครูและนักเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครูจัดสื่อให้เพียงพอและหลากหลาย เพิ่มประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการนำเทคโนโลยีมาจัดแบบการประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรม

สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการหมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่ เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ซึ่งมีขอบข่ายและภารกิจ 17 ด้าน ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น การบริหารงานวิชาการจะมีผลสำเร็จนั้นจะต้องมีเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทในการบริหารงานวิชาการทุกด้าน ทำให้สามารถจัดกระบวนการทำงานได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น ย่นเวลาในการทำงานลดข้อผิดพลาดในการทำงาน ทำให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนางานวิชาการบรรลุเป้าหมายของโรงเรียนได้

บริบทโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สกลนครเขต 3

บริบทโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 (กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3, 2558, หน้า 12-18)ปรากฏดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้ การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการพ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติมประกอบด้วยเขตพื้นที่ปกครอง 4 อำเภอ คือ อำเภอนวนพนวิบูลย์ อำเภออากาศอำนวย อำเภอบ้านม่วง และอำเภอดงหลวง แบ่งการปกครองออกเป็น 35 ตำบล 429 หมู่บ้าน พื้นที่ 2,838 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 304,612 คนประกอบด้วย ชนพื้นเมืองหลายเผ่าพันธุ์ เช่น ไทยย้อ ไทยโย้ย ไทยลาว และภูไท

2. การจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จัดการศึกษาภาครัฐ สำหรับระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนภาคเอกชนจัดการศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพ รวมทั้งมีการจัดการศึกษานอกระบบ โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

3. ข้อมูลสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 194 โรงเรียน มีรายละเอียดดังนี้ (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2558)

โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 120 โรงเรียนคิดเป็น ร้อยละ 61.86

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 62 โรงเรียน

คิดเป็นร้อยละ 31.96

โรงเรียนเอกชนจำนวน 12 โรงเรียนคิดเป็น ร้อยละ 6.19

รวมทั้งสิ้น 194 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 100

4. ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558)

4.1 การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้รับการพัฒนา จำนวน 2 ครั้ง ขึ้นไปทุกคน (72 คน) คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ได้รับการพัฒนาจำนวน 182 คน (ผอ.โรงเรียน) และ 31 คน (รอง ผอ.โรงเรียน) คิดเป็นร้อยละ 100

4.3 การพัฒนาครูผู้สอน ได้รับการพัฒนา จำนวน 1,823 คน ได้รับการพัฒนา จำนวน 2 ครั้งขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 100

4.4 การพัฒนาครูอัตราจ้าง พนักงานราชการ ได้รับการพัฒนา จำนวน 184 คน ได้รับการพัฒนาจำนวน 2 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 100

4.5 การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ และการยกย่องเชิดชูเกียรติ ครูผู้สอนได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ ร้อยละ 100 ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ ร้อยละ 100 บุคลากรทางการศึกษาอื่น (สำนักงาน) ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ ร้อยละ 50

ปัญหา/อุปสรรค

- 1) การพัฒนาครูไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา
- 2) ขาดแคลนครูบางสาขา เช่น ปฐมวัย ภาษาอังกฤษ ดนตรี-นาฏศิลป์ เป็นต้น
- 3) ครูผู้สอนไม่ครบชั้นและสอนไม่ตรงสาขาวิชาเอก
- 4) บุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่ขาดทักษะการจัดทำรายงานทางวิชาการ
- 5) ปฏิทินการพัฒนาครูไม่สัมพันธ์กับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน
- 6) ครูผู้สอนบางส่วนขาดจิตสำนึกและอุดมการณ์ความเป็นครู

7) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ส่วนใหญ่ขาดทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

8) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ส่วนใหญ่ขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

9) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ส่วนใหญ่ขาดทักษะการจัดการเรียนรู้เน้นกระบวนการ

5. ด้านการบริหารจัดการ(ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558)

5.1 โรงเรียนในสังกัดได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาจาก สมศ. รอบที่ 3 ร้อยละ 100

5.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีผลการประเมินมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปีงบประมาณ 2557 ร้อยละ 89 ระดับดีเยี่ยม

5.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการตามคำรับรองปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2557 (KRS) ได้คะแนน 4.39351 อันดับที่ 4 ของประเทศ

5.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณปี 2558 โดยรวมร้อยละ 98.45 จำแนกเป็นงบดำเนินงาน ร้อยละ100 งบลงทุน ร้อยละ 97.56

5.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ติดอันดับ 1 ใน 10 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5.6 องค์คณะบุคคล มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาครบทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานทั่วไป

5.7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจำนวน 21 โรงเรียน

ปัญหา/อุปสรรค

1) โรงเรียนบางส่วนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดแคลนงบประมาณ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

2) โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดระบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

- 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริมสนับสนุน นิเทศติดตาม ช่วยเหลือโรงเรียนยังไม่ต่อเนื่อง
 - 4) โรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในชนบทห่างไกล และบางส่วนการคมนาคมไม่สะดวกในการเดินทาง
 - 5) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการตามแผนงานโครงการ ไม่ครบถ้วนตามแนวทางที่กำหนด
 - 6) ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วน ไม่ตระหนักการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ
 - 7) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และสวัสดิการในการปฏิบัติงานยังไม่ทั่วถึง เพียงพอเช่น ไม้ตบูก เป็นต้น
- สรุป โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ส่วนใหญ่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ส่วนใหญ่ขาดทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการจัดการเรียนรู้ เน้นกระบวนการโรงเรียนบางส่วนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดแคลนงบประมาณ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวก และโรงเรียนขนาดใหญ่ขาดระบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1.งานวิจัยในประเทศ

รัฐชัย ราชฤทธิ์ (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาระบบสารสนเทศของบุคลากร สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดสกลนคร พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการมีวิสัยทัศน์เทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เบญญา สัพโส(2550,หน้า 147-157) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสกลนคร เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาสภาพและปัญหาใน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการและผู้รับผิดชอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ และผู้รับผิดชอบด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการและผู้รับผิดชอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีประสบการณ์ใน การปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต่างกัน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

พนทิพย์ ภูติยา (2550, หน้า 101-103) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาและ แนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของบุคลากรในโรงเรียนสังกัด สำนักงานการศึกษาเทศบาลเมืองสกลนคร การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของบุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนัก การศึกษา เทศบาลเมืองสกล จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของบุคลากรในโรงเรียน ที่สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองสกลนคร ของบุคลากรที่มีเพศ ประสบการณ์การทำงานและปฏิบัติงานใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน 3) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การศึกษาของบุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองสกล ผลการวิจัย พบว่า สภาพและปัญหา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของบุคลากรใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยเน้นการพัฒนาาระบบเครือข่ายการใช้งาน การจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรและการใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนและ ประชาสัมพันธ์

มนัส ฉายแผ้ว (2550, หน้า 152) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและความต้องการ พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาปัญหาและความต้องการ

พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

บุชา ศรีสร้อย(2551,หน้า 112-115) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน และตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน และเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนครเขต 3 ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่าสภาพของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากปัญหาของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ชนกฤต เสนามาตย์ (2552,หน้า 117-119) ได้ศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยจำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2 โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

สิน โปธิสม (2552, หน้า 107-115) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดทำระบบสารสนเทศงานวิชาการโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กาฬสินธุ์ เขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดทำระบบสารสนเทศงานวิชาการโรงเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบการจัดระบบสารสนเทศงานวิชาการโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ระดับสภาพการดำเนินงานจัดทำระบบสารสนเทศงานวิชาการโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ระดับปัญหาการดำเนินงานจัดทำระบบสารสนเทศงานวิชาการโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สภาพการดำเนินงานจัดทำระบบสารสนเทศงานวิชาการโรงเรียนโดยรวมตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบการจัดระบบสารสนเทศงานวิชาการโรงเรียน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัญหาการดำเนินงานจัดทำระบบสารสนเทศงานวิชาการโรงเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบการจัดระบบสารสนเทศงานวิชาการโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกันสภาพการดำเนินงานจัดทำระบบสารสนเทศงานวิชาการโรงเรียน ที่เปิดสอนอนุบาลถึงช่วงชั้นที่ 1-2 เปิดสอนอยู่ระดับอนุบาลถึงช่วงชั้นที่ 1-3 และเปิดสอนระดับช่วงชั้นที่ 3-4 โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน ปัญหาการดำเนินงานจัดทำระบบสารสนเทศงานวิชาการโรงเรียน ที่เปิดสอนอนุบาลถึงช่วงชั้นที่ 1-2 เปิดสอนอยู่ระดับอนุบาลถึงช่วงชั้นที่ 1-3 และเปิดสอนระดับช่วงชั้นที่ 3-4 โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน

อภิญา รัตนโกเมศ(2552,หน้า 79-81) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 2)ศึกษาแนวทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่าสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ทั้งด้านการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ “มาก” ด้านที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มากที่สุดตามลำดับคือ การวัดและประเมินผล การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการและการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน

กมลพันธ์ บางชัยศิริวัฒน์(2554,หน้า 122) สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนปทุมธานี “นันทมนิบำรุง” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนปทุมธานี“นันทมนิบำรุง” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารวิชาการของโรงเรียนปทุมธานี “นันทมนิบำรุง” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยเฉลี่ยระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ และด้านจัดการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน และด้านจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

นุรมา ยูซง(2554,หน้า 66) ได้ศึกษาปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อการศึกษาและเปรียบเทียบระดับปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมด คือ ผู้ที่ได้รับมอบหมายหลักให้เป็นผู้รับผิดชอบงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษาผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3 โดยรวม พบว่า มีระดับปัญหาการใช้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดหาและติดตั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ ด้านการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปใช้ในการบริหาร มีระดับปัญหาการใช้อยู่ในระดับปานกลาง

รัชฎาพร มีอาษา(2555,หน้า 66) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)เพื่อการศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

2) เพื่อเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษาผลการวิจัยพบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

กนกวรรณ ช่างหลอม(2557, หน้า 86) ได้ศึกษา ปัญหาและความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการตาม 2) เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามตำแหน่ง 3) หาแนวทางแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการใช้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนความเห็นเกี่ยวกับความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เอกราช เครือศรี(2558, หน้า 96) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป เพื่อเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน จำแนกตาม

ตัวแปร เพศ และ ประสบการณ์การทำงาน ผลการวิจัยพบว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารวิชาการ รองลงมา คือ ด้านการบริหารงบประมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.งานวิจัยต่างประเทศ

Mentz, Elsa and Mentz, Kobus (2003, P 186-200) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการด้านบูรณาการเทคโนโลยีเข้าสู่โรงเรียนในมุมมองของประเทศแอฟริกาใต้ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนต้องการความรู้และความชำนาญเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้านเทคโนโลยี ซึ่งต้องการให้มีการจัดอบรมครู และ พบว่า 46 ประเทศใน 47 ประเทศต้องทำงานอย่างหนักเพื่อสนับสนุนการนำนวัตกรรมทางเทคโนโลยีมาใช้เพื่อแข่งขัน ซึ่งเป็นการยากที่จะพิสูจน์ว่าสังคมและโรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับเทคโนโลยีหรือยัง จึงคาดคะเนว่าการศึกษาคือปัจจัยสำคัญในการนำพาประเทศเข้าสู่การแข่งขัน การนำเทคโนโลยีเข้าสู่สถานศึกษาจะทำให้การจัดการต่างๆ ประสบความสำเร็จ

Schiller (2003, P 171-175) ได้ศึกษาการทำงานด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ: ความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในรัฐนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย พบว่า การที่ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จะเห็นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนและการบริหารสถานศึกษา โดยการสนับสนุนให้มีการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน การสนับสนุนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตระหว่างสถานศึกษาและการบูรณาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน

Duggleby et al.(2004,P 267-277) ได้ศึกษาเรื่องการฝึกใช้นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและอบรม : กรณีศึกษากลุ่มผู้ที่ได้รับรางวัลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า 1) ด้านการจัดการศึกษา บทบาทของครูบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต้องสามารถแนะนำและดูแลช่วยเหลือนักเรียนและมีการประเมินหลักสูตร การศึกษาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้วย 2) ด้านการออกแบบบทเรียนบนเครือข่าย ต้องมีเนื้อหาสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก มีการบูรณาการทักษะและความเข้าใจถึงประโยชน์ของหลักสูตร มีการประยุกต์บทเรียนเครือข่ายจากบทเรียนจากตำราเรียน

3) ด้านบทบาทของครูที่ผ่านการอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแล้ว จะบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าไปในหลักสูตร การปฏิบัติตามแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศก็ได้รับการตอบสนองมากขึ้น

Redruez (2007,P 3-9) ได้ศึกษาเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการพัฒนา พบว่า การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเป็นสิ่งที่ช่วยยกระดับบุคคลให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินชีวิต “ประสิทธิภาพของการสื่อสาร” จะทำให้บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มความสามารถของสังคมในการวางรูปแบบขององค์การทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและการถ่ายทอดวัฒนธรรม นักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมากเด็กบางคนไม่สามารถเข้าถึงได้เพราะไม่มีโรงเรียนใกล้บ้าน ค่าอุปกรณ์การเรียนและค่าบำรุงการศึกษาที่แพง แต่เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยขยายโอกาสทางการศึกษา

Szafanski (2009, Abstract) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เทคโนโลยีของผู้บริหารและใช้เทคโนโลยีของครู โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาความสัมพันธ์เชิงปริมาณเพื่อประเมินความสัมพันธ์ระหว่างระดับของการใช้เทคโนโลยีของครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่าง คือครูใหญ่และครูโรงเรียนใน 9 โรงเรียนใน 3 อำเภอในภาคใต้ตอนกลางของเวียดนาม ผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างระดับของการใช้เทคโนโลยีของผู้บริหารและระดับของการใช้เทคโนโลยีของครูผู้สอน มีความสัมพันธ์ทางอ้อมระหว่างความรู้สึกรู้สึกผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสำหรับงานและสำหรับนักเรียน

จากการศึกษาทั้งเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ แนวคิด แนวโน้ม นโยบาย แผนแม่บทต่างๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาอันนำมาสู่การเชื่อมโยงปัญหาและการวิเคราะห์ข้อมูล ผลปรากฏว่า สภาพเกี่ยวกับการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพื่อมาใช้ในด้านต่างๆ ยังมีน้อยมาก เมื่อเทียบกับแผนหรือนโยบายที่ส่งเสริมในเรื่องดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นทั้งระบบการศึกษาของชาติ หรือการศึกษาของท้องถิ่น ปัญหาที่เกิดขึ้นมักเกิดจากบุคลากรที่ขาดความรู้ความสามารถ ทักษะและความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ การขาดแคลนงบประมาณ ประกอบกับการบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจสถานศึกษา ซึ่งจะต้องมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจึง

ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่น่าเสนอโดยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร